



חודרים אף הלב
יוסף וכך מתאחדים
כל שבטי ישראל



דברים היוצאים מן הלב
יחד עם מסיכות נפש לא צן
מנה הקטן של רחל



בס"ד

בנפתו הלב בתוך אמונה לפרשת "ויגש"

דברים היוצאים מהלב – נכנסים אל הלב.

אחרי כל התלאות שעברו האחים בידי יוסף שליט מצרים ואחרי שביקש השליט להשאיר אצלו את בנימין - ניגש יהודה, מנהיג האחים להציל את המצב. הבה נראה כיצד הוא מצליח לפתוח את ליבו של יוסף:

1. נאום יהודה - פתיחה:

רש"י:
דבר באזני א-דני: יכנסו דברי באזניך:

"...בְּי אֲדֹנָי יִדְבֶר נָא עֲבֹדֶךָ דְּבַר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי
וְאֵל יִחַר אַפֶּךָ בְּעֲבֹדֶךָ כִּי כְמוֹךָ כְּפָרְעָה"

אמת

מעלת דברי אמת

יהודה אומר ליוסף את האמת שלו. כשאומרים את האמת גם אם הדברים קשים - הם מצליחים לחדור לאוזן השומע ולבקוע את שערי הלב.

- מה מבקש יהודה מיוסף? היעזרו בפירוש רש"י.
- מהי הדרך לדעתכם לגרום לאדם שהדברים יכנסו לאוזניו ולליבו?

אז

2. נאום יהודה – חלק א' _____

א-דני שאל את עבדיו: מתחלה בעלילה באת עלינו. למה היה לך לשאול כל אלה? בתך היינו מבקשים, או אחותנו אתה מבקש? ואף על פי כן "ונאמר אל אדוני", לא כחדנו ממך דבר".

"אֲדֹנָי שְׁאַל אֶת עֲבָדָיו לֵאמֹר הֲיֵשׁ לָכֶם אָב או אַח/ וְנֹאמֶר אֶל אֲדֹנָי יֵשׁ לָנוּ אָב זָקֵן וְיֵלֵד זְקֵנִים קָטָן וְאָחִיו מֵת וְיִוָּתֵר הוּא לְבָדוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אָהָב:"

• השלימו:

- יהודה רוצה שיוסף יבין שהאחים הם אנשים _____ ודוברי _____ . גם כשהשליט שואל שאלות שלא היה צריך כלל לשאול הם ענו לו ב _____ (יושר / ישרים / אמת).
- מדוע לדעתכם חשוב להדגיש בפני השליט את היותם ישרים (נסו להיזכר במה האשים אותם יוסף)?
- תנו כותרת לחלק א' של הנאום.



חודרים אף הלב fe
יוסף וכך מתאחדים
כף שטי ישראל



דברים היוצאים מן הלב
יחד עם מסיכות נפש לא צן
מנה הקטן fe רחל



3. נאום יהודה חלק ב'

ונאמר אל אדני לא יוכל הנער לעזב את אביו ועזב את אביו ומת... ועתה
כבאי אל עבדך אבי והנער איננו אתנו ונפשו קשורה בנפשו. והיה כראותו כי
אין הנער ומת והורידו עבדיך את שיבת עבדך אבינו ב'גון שאלה".

- כיצד מתאר יהודה את הקשר החזק בין הנער לאביו?
- מה עלול לקרות לנער או לאביו אם יפרדו?
- מדוע דברים אלו פתחו את ליבו של יוסף?
- תנו כותרת לחלק ב' של נאום יהודה.

א

יוסף שומע מפי יהודה על
אהבה מיוחדת בין בנימין
לאביו יעקב (זה מזכיר לו
משהו...)
אבל בשונה ממנו - האחים
מגנים על בנימין ומבקשים
את טובתו.
הוא מתחיל להבין שמשהו
השתנה...

ב

4. נאום יהודה חלק ג'

ועתה ישוב גא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יעל עם
אחיו. כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי פן אראה ברע
אשר ימצא את-אבי".

- מה למד יוסף מהצעה זו?
- מדוע לדעתכם דווקא כעת לא יכול היה יוסף עוד להתאפק והוא גילה מיהו באמת?
היעזרו בדברי המדרש שלפניכם:
בראשית רבה צ"ג ט': אמר ר' חייא בר אבא: כל הדברים שאתה קורא שדיבר יהודה
ליוסף בפני אחיו, עד שאתה מגיע "ולא יכול יוסף להתאפק", היה בהם פיוס ליוסף ופיוס
לאחיו ופיוס לבנימין. פיוס ליוסף, לומר: **ראו היאך הוא נותן נפשו על בניה של רחל.**
פיוס לאחיו, לומר: **ראו היאך הוא נותן נפשו על אחיו.** פיוס לבנימין, אמר לו: **כשם
שנתתי נפשי עליך כך אני נותן נפשי על אחיך.**
לפי המדרש: על מי עוד השפיעו דברי יהודה פרט ליוסף? הסבירו כיצד.
הסבירו על פי המדרש כיצד ערבותו של יהודה גורמת לאיחוד כל האחים.
- "כי כל דבר שיצא מן הלב יכנס בלב". ("ספר הישר" מפי השל"ה הקדוש). הסבירו
מה הכוונה: "דברים שיוצאים מהלב?" כיצד אמרה זו קשורה לנאום יהודה?

דברי יהודה ליוסף מרגשים אותנו בכל פעם מחדש. מה מיוחד בנאום שנשא לפני השליט
שגורם ליוסף (ולנו) התרגשות רבה באומרו: "אני יוסף אחיכם"?



חודרים אף האב se
יוסף וכך מתאחדים
כא שהטי ישראל



דברים היוצאים מן האב
יחד עם מסיכות נפש לאצן
מנה הקטן se רחל



דבר תורה – פרשת "ויגש":

בפתיחת דבריו יהודה פונה אל יוסף ומבקש ממנו להכניס את הדברים שהוא אמור לומר לאוזנו ולפתוח את ליבו. יהודה מדבר באופן גלוי ואמיתי ומלמד אותנו שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב. יהודה מתאר את הקשר המיוחד שיש בין יעקב לבנימין, קשר שאי אפשר לנתק. יוסף מספר בדאגה את מה שעלול לקרות לנער או לאביו אם יתנתק הקשר ולבסוף מציע את עצמו כעבד על מנת שבנימין ישוב לאביו. בכך מוכיח יהודה שהוא מוכן למסור נפשו על בניה של רחל, דבר שמלמד על אחדות גדולה בין כל השבטים ועל תיקון חטא הפירוד שנעשה במכירת יוסף. דברי האמת של יהודה חדרו ללבו של יוסף. הוא הבין שהאחים עברו שינוי אמיתי ושכעת יש אחווה אמיתית בין השבטים. אז פותח יוסף את ליבו ומגלה מידו באמת.